

26 ตุลาคม

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จดจังหวัดสระบุรีและนครราชสีมา
ทิศใต้	จดจังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดพทุมธานี

จังหวัดนครนายกแบ่งการปกครองออกเป็น 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ้านนาอำเภอองครักษ์ และอำเภอปากพลี

นครนายก เป็นจังหวัดในภาคกลาง สันนิษฐานว่าเคยเป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดี มีหลักฐานแนวกำแพงเนินดินและสันคู อยู่ที่ตำบลดงละคร แต่ชื่อนครนายกนั้นปรากฏหลักฐานในสมัยอยุธยา เป็นเมืองหน้าด่านทางทิศตะวันออกในสมัยพระเจ้าอู่ทอง ในปี พ.ศ.2437 รัชกาลที่ 5 ทรงจัดลักษณะการปกครองโดยแบ่งเป็นมณฑล นครนายกได้เข้าไปอยู่ในเขตมณฑลปราจีนบุรี จนเมื่อ พ.ศ.2445 ทรงเลิกธรรมเนียมการมีเจ้าครองเมืองและให้มีตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นแทน และในช่วง พ.ศ. 2486-2489 นครนายกได้โอนไปรวมกับจังหวัดปราจีนบุรีและสระบุรี หลังจากนั้นจึงแยกเป็นจังหวัดอิสระ

จังหวัดนครนายกเดิมชื่อบ้านนา เล่ากันว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา ดินแดนของนครนายกเป็นป่ารกชัฏเป็นที่ดอนทำนาหรือทำการเพาะปลูกอะไรไม่ค่อยได้ผล มีไข้ป่าชุกชุมผู้คนจึงพากันอพยพไปอยู่ที่อื่น จนกลายเป็นเมืองร้าง ต่อมาพระมหากษัตริย์ทรงทราบความเดือดร้อนของชาวเมืองจึงโปรดให้ยกเลิกภาษีค่านาเพื่อจูงใจให้ชาวเมืองอยู่ที่เดิม ทำให้มีผู้คนอพยพมาอยู่เพิ่มมากขึ้นจนเป็นชุมชนใหญ่ และเรียกเมืองนี้กันติดปากว่าเมืองนา-ยก ภายหลังกลายเป็นนครนายก จนทุกวันนี้

ลักษณะภูมิอากาศ

นครนายกมีสภาพอากาศที่แห้งแล้งและชุ่มชื้นสลับกันอย่างเห็นได้ชัด มีฤดูกาลที่แตกต่างกัน 3 ฤดู คือ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 27-28 องศาเซลเซียส (83-85 ฟาเรนไฮท์)

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ไปนครนายกสามารถไปได้ 2 เส้นทาง เส้นทางแรกไปตามทางหลวงหมายเลข 305 เลียบคลองรังสิต ผ่านอำเภอองครักษ์ ระยะทาง 107 กิโลเมตร ส่วนเส้นทางที่ 2 ตามทางหลวงหมายเลข 1 เลี้ยวขวาที่แยกหินกองไปตามถนนสุวรรณศรทางหลวงหมายเลข 33 จนถึงนครนายก รวมระยะทาง 137 กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง

- **รถโดยสารธรรมดา** มีรถออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออกเจียงเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 05.00 น. - 19.00 น. โดยรถจะออกทุก ๆ 20 นาที รายละเอียดติดต่อ โทร. 936-2852-66

- **รถโดยสารปรับอากาศ** ออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออกเจียงเหนือทุกวัน ตั้งแต่เวลา 05.00-18.00 น. โดยจะออกจากสถานีทุก ๆ 30 นาที รายละเอียดติดต่อ โทร. 936-2852-66

ภูมิประเทศ

นครนายกมีพื้นที่ 2,122 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบอยู่ในหุบเขา ตอนเหนือและตะวันออกเป็นเนินสูงและป่าเขาติดต่อกับเขาแดงพญาเย็น ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม ภูเขาที่สำคัญคือ เขาใหญ่ เขาเขียว เขาชะงอก และเขานางรอง เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและเกิดน้ำตกที่สวยงามหลายแห่ง

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปอำเภอต่าง ๆ

อำเภอบ้านนา	17	กิโลเมตร
อำเภอปากพลี	7	กิโลเมตร
อำเภอองครักษ์	23	กิโลเมตร

การเดินทางจากนครนายกไปยังจังหวัดใกล้เคียง

สถานีขนส่งนครนายกมีรถประจำทางสู่จังหวัดข้างเคียง เช่น ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา สระบุรี และจันทบุรี ส่วนการเดินทางไปตามแหล่งท่องเที่ยวและอำเภอต่างๆ มีบริการรถสองแถววิ่งบริการวันละหลายเที่ยว รายละเอียดติดต่อ บขส. นครนายก โทร. (037) 311932

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอเมือง

ศาลหลักเมือง ศาลหลักเมืองเดิมเป็นเสาไม้ ยาวประมาณ 1 เมตรเศษ ปลายเสาแกะสลักเป็นรูปดอกบัว ตั้งอยู่บริเวณกำแพงเมืองเก่า ซึ่งปัจจุบัน คือ บริเวณบ้านพักผู้ช่วยที่ดินจังหวัด และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล ต่อมาประมาณ พ.ศ. 2453 ทางราชการเห็นว่าศาลหลักเมืองเดิมชำรุดมาก จึงได้ย้ายหลักเมืองไปประดิษฐานที่ตึกแดงในโรงเรียนสตรีประจำจังหวัด คือ โรงเรียนศรีนครนายก ภายหลังได้ย้ายไปที่บริเวณศาลาประชาคมเทศบาลเมืองนครนายก โดยสร้างเป็นศาลาจัตุรมุขเพื่อความสง่างามและเป็นมงคลคู่บ้านคูเมือง ของจังหวัดนครนายก จนทุกวันนี้

ศาลเจ้าพ่อขุนด่าน ตั้งอยู่บนชะง่อนหิน เขาชะงอก ตำบลพรหมณี เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มีประชาชนเคารพนับถือมากตามประวัติท่านเป็นนายด่านเมืองนครนายกสมัยกรุงศรีอยุธยา วีรกรรมของท่าน คือ การต่อต้านเขมรที่แปรพักตร์เมื่อปี พ.ศ.2130 ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ขณะที่ไทยติดพันศึกกับพม่า เขมรได้เข้ามาถูกรานและกวาดต้อนผู้คนแถบปราจีนบุรีเพื่อนำกลับไปเขมร โดยได้ยึดเมืองปราจีนบุรีและเมืองนครนายก ขุนด่านได้รวบรวมผู้คนชาวเมืองนครนายก ถอยไปตั้งหลักที่เขาชะงอก แล้วยกกำลังเข้าขับไล่เขมรออกจากนครนายก จนเขมรแตกพ่ายไป ความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อขุนด่านยังมีเรื่องเล่าอีกว่าในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นนำกำลังพลไปตั้งที่เขาชะงอกและได้รื้อศาลเจ้าพ่อขุนด่าน เจ้าพ่อขุนด่านได้แสดงอิทธิฤทธิ์ทำให้ทหารญี่ปุ่นล้มตายเป็นจำนวนมาก

หลวงพ่อดีเยยนคร ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบุญนาครักขิตาราม (วัดต้า) ตำบลนครนายก เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวจังหวัดนครนายก สันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปสมัยพระร่วง ขุดพบเมื่อ พ.ศ. 2495 ณ บริเวณโรงกลั่นสุราจังหวัดนครนายก ซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัดนางหงษ์ ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองนครนายก โดยขุดพบแต่เศียร และได้นำไปประดิษฐานไว้ที่วัดบุญนาครักขิตาราม ต่อมาในปี พ.ศ.2511 นางผล รอดอุไร มีศรัทธาสรางองค์พระและอุโบสถถวาย จึงได้ถวายพระนามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า **“หลวงพ่อดีเยยนคร”** ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

รอยพระพุทธรูปจำลองเขานางบวช อยู่ในมณฑปบนยอดเขานางบวชตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลสาริกา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 9 กิโลเมตร เขานางบวช สูงประมาณ 100 เมตร มีบันไดคอนกรีตจากเชิงเขาถึงมณฑป 248 ขั้น รอยพระพุทธรูปนี้สร้างไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2401 แรม 8 ค่ำ เดือน 12 ปีระกา จะมีงานเทศกาลนมัสการรอยพระพุทธรูปในกลางเดือน 5 ของทุกปี

พระพุทธรูปฉาย เป็นภาพเขียนติดอยู่กับชะงอกผาบนภูเขาเตี้ยๆ ถัดจากเขาชะงอก ตั้งอยู่ในเขตท้องที่พรหมณี อำเภอเมืองนครนายก พระพุทธรูปนี้ประวัติเดิมเป็นอย่างไรไม่ปรากฏเล่ากันว่าสภาพเดิมเป็นภาพพระพุทธรูปปางๆ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2485 กรมแผนที่ทหารบกได้เข้าไปตั้งโรงงานหินอ่อนที่เชิงเขา และได้เขียนตามรอยพระพุทธรูปเดิมให้ชัดเจนขึ้น ราษฎรบริเวณนั้นถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งของจังหวัดนครนายก ทุกกลางเดือน 3 จะมีงานนมัสการเป็นประจำทุกปี

แหล่งโบราณคดีบ้านดงละคร (เมืองดงละคร) ตั้งอยู่ที่ตำบลดงละคร ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศใต้ประมาณ 9 กิโลเมตร แต่เดิมเรียกกันว่า **“เมืองลับแล”** เป็นสถานที่ตั้งเมืองโบราณสมัยขอมมีอำนาจ มีแนวกำแพงเป็นเนินดินและคูเมืองปรากฏอยู่ ชาวบ้านเรียกกันว่า **“สันคูเมือง”** ลักษณะของเมืองเป็นกำแพงสูงประมาณ 3 เมตร กว้าง 350 เมตร ยาว 550 เมตร และมีคูเมืองล้อมรอบ 4 ด้าน ภายในบริเวณมีการขุดค้นพบภาชนะดินเผา ลูกปัด พระพิมพ์และซากสิ่งก่อสร้างต่างๆ มากมาย ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงความเป็นมาของสถานที่แห่งนี้ตั้งแต่พุทธ-ศตวรรษที่ 14-16 สำหรับตำนานเมืองลับแลนั้น เล่ากันว่าเมืองนี้เคยเป็นเมืองของราชินีขอม ซึ่งเป็นโรหิฐานผู้ไม่สามารถเข้าออกได้ง่ายนัก ประกอบกับลักษณะของบริเวณเมือง มีต้นไม้สูงๆ ขึ้นอยู่ทั่วไป ใครเข้าไปแล้วอาจหลงทางหาทางออกไม่ได้ จะต้องวนเวียนอยู่ในดงนั้นเอง และวันดีคืนดี จะได้ยินเสียงกระຈັบปี สีซอเสียงมโหรีขับกล่อมคล้ายๆ กับมีการเล่นละครในวัง ชาวบ้านจึงเรียกว่า **“ดงละคร”** กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตั้งอยู่ที่ ตำบลพรหมณี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 14 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางหลวงสายพหลโยธิน และทางหลวงหมายเลข 33 (หินกอง-นครนายก) รวมระยะทาง ประมาณ 140 กิโลเมตร บริเวณโรงเรียนอยู่ติดกับเขาชะงัก มีพื้นที่ประมาณ 3,000 ไร่ เป็นสถานที่ให้การศึกษแก่ผู้ที่จะรับราชการ เป็นนายทหารสัญญาบัตรแห่งกองทัพไทย

ภายในโรงเรียนนายร้อย จปร. แห่งนี้ มีอาคาร จปร. 100ปี ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญสำหรับแสดงนิทรรศการผู้จบจากโรงเรียนนายร้อยที่ทำประโยชน์ให้บ้านเมือง และนิทรรศการเกี่ยวกับสงครามต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์ที่เคยใช้ทำสงครามในอดีต เครื่องแบบนายทหารต่างๆ รวมทั้งพระบรมรูปหุ่นขี้ผึ้งรัชกาลที่ 5 อีกด้วย โดยทางโรงเรียนจะเปิดให้เข้าชมทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ และเสาร์ เวลา 08.00-16.00 น. แต่จะต้องมาชมเป็นหมู่คณะและต้องทำหนังสือแจ้งให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ โดยติดต่อมาที่ ผู้บัญชาการโรงเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนสุวรรณศรี ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 26000 โทร. (037) 313497 นอกจากนี้ยังเป็นอาคารเรียนและกรรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์แล้ว ยังมีส่วนที่เป็นบ้านพักรับรอง ร้านอาหารของสโมสรนายทหาร สนามกอล์ฟ ติดต่อขอรายละเอียดเกี่ยวกับการขออนุญาตใช้บริการได้ที่ (037) 312010-4 ต่อ 2245

อนุสรณ์สถานกองพลทหารญี่ปุ่นที่ 37 อยู่ที่วัดพรหมณี ตำบลสาริกา ตรงกิโลเมตรที่ 5 ถนนไปน้ำตกสาริกา-นางรอง จัดสร้างโดยสมาคมทหารสหายสงคราม กองพลญี่ปุ่นที่ 37 เมื่อปี พ.ศ. 2532 เพื่อเป็นที่ระลึกถึงดวงวิญญาณของบรรดาทหารซึ่งสังกัดในอดีตของพลญี่ปุ่นที่ 37 จำนวน 7,920 นาย ซึ่งเสียชีวิตในระหว่างสงครามเอเชียบูรพา เมื่อปี พ.ศ. 2482-2488 โดยทำการนำอัฐิที่ฝังอยู่ในบริเวณวัด มาบรรจุในแท่นที่จัดสร้างขึ้น นอกจากนี้ภายในบริเวณวัดยังมีสวนสัตว์จำลอง โดยมีปูน้ำจืด สัตว์ป่ามากมาย อาทิเช่น ช้าง โค กระบือ เก้ง กวาง และยังมีพระพุทธรูปเก่าแก่ ซึ่งเล่ากันว่าชาวลาวอพยพได้อัญเชิญมา สมัยเวียงจันทน์แตกปัจจุบันได้ประดิษฐานอยู่ที่วัดนี้

น้ำตกสาริกา ตั้งอยู่ที่ตำบลสาริกา ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันออก โดยทางหลวงหมายเลข 3049 เป็นระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร แยกซ้ายเข้าทางหลวง 3050 อีกประมาณ 3 กิโลเมตร ถนนลาดยางตลอดทั้งสาย น้ำตกสาริกาอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ สายน้ำไหลตกจากหน้าผาเป็นทอดๆ ถึง 9 ชั้นผาที่สูงที่สุดสูงประมาณ 200 เมตร แต่ละชั้นมีอ่างรับน้ำจะมีน้ำมากในฤดูฝน ส่วนฤดูแล้งน้ำจะแห้ง บริเวณด้านล่างของน้ำตก มีบริการห้องอาบน้ำ และห้องสุขาแยก

ชาย-หญิง มีร้านอาหาร และร้านจำหน่ายของที่ระลึกสินค้าพื้นเมือง เช่น ไม้กวาด ดอกไม้ที่ทำจากไม้ไผ่ป่า ฯลฯ การเดินทางไปน้ำตกสาริกาสะดวกมาก เพราะมีรถโดยสารนครนายก-สาริกาวิ่งวันละหลายเที่ยวหากนำรถไปเองจะมีป้ายขึ้นออกตลอดทาง

บริเวณใกล้เคียงกัน มี **"ถ้ำสาริกา"** ซึ่งเป็นสถานที่ที่อาจารย์ มั่น ภูริทัตโต เคยมาบำเพ็ญศาสนธรรม ระหว่าง พ.ศ. 2460-2463 สภาพบริเวณเป็นเนินเขาภายในบริเวณประกอบด้วยกุฎิสงฆ์ 31 เรือนบุชชาหลวงปู่มั่น พร้อมด้วยโบสถ์ซึ่งอยู่ตอนสุดทางเดินเท้าขึ้นเขา

น้ำตกนางรอง ตั้งอยู่ที่ตำบลหินตั้ง อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 20 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 3049 ทางลาดยางตลอดสายจากตัวเมืองมีรถโดยสารสายนครนายก-นางรอง วิ่งวันละหลายเที่ยวตั้งแต่เวลา 07.00-17.00 น. ค่าโดยสารคนละ 7 บาท

น้ำตกนางรองอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นน้ำตกขนาดกลางที่ลดหลั่นลงมาเป็นชั้นๆ ไม่สูงนัก มีความสวยงามและเป็นธรรมชาติ บริเวณด้านล่างของน้ำตกมีห้องอาบน้ำ และสุขาบริการ

การเข้าชมน้ำตกนางรอง นักท่องเที่ยวจะต้องเสียค่าบำรุงสถานที่ดังนี้

- รถยนต์โดยสาร (รวมบุคคล)	100	บาท
- รถยนต์เล็ก (รวมบุคคล)	30	บาท
- รถตุ๊ก	50	บาท
- รถจักรยานยนต์	10	บาท
- บุคคล คนละ	5	บาท

น้ำตกลานรัก หรือ น้ำตกตาดหินกอง ตั้งอยู่ในตำบลพรหมณี ใช้เส้นทางเดียวกับน้ำตกสาริกา และน้ำตกนางรอง โดยแยกซ้ายที่สี่แยกประชาเกษม ตรงหลักกิโลเมตรที่ 8 และเดินทางต่อด้วยถนนลูกรังอีกประมาณ 5 กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำตก น้ำตกลานรักเกิดจากสายธารเล็กๆ ไหลผ่านลานหินช่วงสุดท้ายไหลพุ่งเป็นทางยาว ผ่านลานหินกว้างเรียบเชิงเขาเตี้ยๆ สวยงาม และแปลกไปจากน้ำตกแห่งอื่น ๆ มีน้ำเฉพาะฤดูฝน ส่วนในฤดูแล้งน้ำจะแห้ง

วังตะไคร้ ตั้งอยู่ที่ตำบลหินตั้ง ใกล้กับน้ำตกนางรอง อยู่ห่างจากตัวเมือง 16 กิโลเมตร เป็นของกรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิ์พินิต และหม่อมราชวงศ์หญิงพันธุ์ทิพย์บริพัตร เป็นอุทยานที่ได้รับการตกแต่งด้วยพันธุ์ไม้ออกไม้ประดับนานาพันธุ์ ในเนื้อที่ 1,500 ไร่ มีถนนให้รถยนต์วิ่งเข้ามาในบริเวณได้ เปิดรับนักท่องเที่ยวทั่วไปทั้งประเภทเช้าไปเย็นกลับ และประเภทค้างแรมโดยคิดค่าผ่านประตูดังนี้

- รถบัส 500 บาท
- รถตู้ รถกระบะ (ไม่เกิน 10 คน) 100 บาท
- รถยนต์ส่วนบุคคล (ไม่เกิน 5 คน) 50 บาท
- บุคคล คนละ 5 บาท

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอบ้านนา

น้ำตกกะอาง ตั้งอยู่ที่ตำบลศรีกะอาง จากตัวเมืองไปตามถนนสุวรรณศรถึงอำเภอบ้านนา เยื้องกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านนา มีถนนแยกไปน้ำตกกะอางระยะทาง 11 กิโลเมตร ลักษณะเป็นลานหินกว้าง มีน้ำตกไหลผ่านตามช่องหิน นอกจากนี้บริเวณใกล้เคียงกันมีพระพุทธรูปปางสมาธิก่อด้วยอิฐประดิษฐานอยู่บนเนินเขา และมีสถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดนครนายกของกรมป่าไม้ ตั้งอยู่ด้วย

พระพุทธรูป 4 รอย ประดิษฐาน ณ มณฑปวัดทองย้อย เป็นโบราณสถานอันเก่าแก่ มีคุณค่าทางศิลปะแสดงถึงความประณีตงดงามในการประดิษฐ์ การหล่อของฝีมือช่างไทยสมัยโบราณ โดยทางวัดจะจัดให้มีงานนมัสการทุกวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอปากพลี

น้ำตกวังม่วง ตั้งอยู่ที่ตำบลนาหินลาด มีทางแยกซ้ายมือจากถนนสุวรรณศรที่อำเภอปากพลี ไปยังน้ำตกวังม่วง ระยะทาง 16 กิโลเมตร การเดินทางสะดวกเพราะเป็นถนนลูกรังบดอัดแน่นไปจนถึงบริเวณน้ำตก เป็นน้ำตกที่ไหลผ่านแนวหินเป็นระยะๆ แล้วไหลลงมายังอ่างรับน้ำสุดท้าย และสภาพแวดล้อมยังคงสภาพตามธรรมชาติอย่างสมบูรณ์

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 2,168 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ของสี่จังหวัด คือ นครนายก นครราชสีมา ปราจีนบุรี และสระบุรี มีภูมิประเทศสวยงามประกอบด้วย ป่าดิบ ป่าโปร่ง ธารน้ำ น้ำตก สัตว์ป่า และ

พันธุ์ไม้ป่านานาชนิด ยอดเขาที่สูงที่สุดในเทือกเขาใหญ่ คือ ยอดเขาเขี้ยว มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,292 เมตร ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2505 นับเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 25% อยู่ในเขตจังหวัดนครนายก โดยครอบคลุมพื้นที่ใน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ้านนา และอำเภอปากพลี

การเดินทางไปเขาใหญ่นับว่าสะดวกมาก มีทางหลวงสาย 3077 แยกจากทางหลวงหมายเลข 33 ที่สี่แยกเนินหอม ระยะทาง 41 กิโลเมตร ไปยังศูนย์กลางของเขาใหญ่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และไปบรรจบกับถนนมิตรภาพบริเวณอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา รวมระยะทางจากสี่แยกเนินหอมถึงถนนมิตรภาพประมาณ 81 กิโลเมตร

ขณะนี้ทางอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ยังไม่เปิดบริการบ้านพักแก่นักท่องเที่ยว หากมีประสงค์จะพักค้างแรม ก็สามารถพักได้ที่รีสอร์ทในเขตนครนายก และรีสอร์ทตรงทางขึ้นเขาใหญ่ที่อำเภอปากช่อง ซึ่งมีอยู่หลายแห่ง หรือจะนำเต็นท์ไปเองก็ได้

สถานที่ท่องเที่ยวบนเขาใหญ่เป็นจุดชมวิวยอดนิยมต่างๆ อันได้แก่ จุดชมวิวกิโลเมตรที่ 30 ถนนธนะรัชต์ (จากปากช่อง) จุดชมวิวเขาเขี้ยว (ผาตรอมใจ) และจุดชมวิวกิโลเมตรที่ 9 บนทางขึ้นเขาเขี้ยว ส่วนน้ำตกที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวชมเพราะทางเข้าสะดวก ได้แก่

น้ำตกเหวนรก ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในเขตอำเภอปากพลี จากตัวเมืองเดินทางไปตามทิศตะวันออกตามถนนสุวรรณศร ถึงสี่แยกเนินหอมหรือวงเวียนนเรศวร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวง 3077 ซึ่งเป็นทางขึ้นเขาใหญ่ไปจนถึง กิโลเมตรที่ 24 มีทางเดินเท้าไปน้ำตกเหวนรกอีก 2 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่มีทั้งหมด 3 ชั้น ชั้นแรกสูงประมาณ 60 เมตร เมื่อน้ำไหลผ่านน้ำตกชั้นนี้จะพุ่งไหลลงสู่หน้าผาชั้นที่สอง และชั้นที่สาม ในลักษณะการไหลตก 90 องศา รวมความสูงไม่ต่ำกว่า 150 เมตร ในฤดูฝนน้ำจะไหลแรงมาก

น้ำตกกองแก้ว เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่เกิดจาก ห้วยลำตะคองอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 100 เมตร ไกลน้ำตกมีสะพานแขวนข้ามลำห้วยลำตะคอง ซึ่งเป็นแนวแบ่งเขต จังหวัดนครนายก และจังหวัดนครราชสีมา

น้ำตกเหวสุวัต อยู่ที่จุดสิ้นสุดของถนนธนรัชต์ เกิดจากห้วยลำตะคองไหลตกจากหน้าผา สูงประมาณ 25 เมตร ในฤดูฝน จะมีน้ำมากและไหลเชี่ยว ในฤดูแล้งปริมาณน้ำจะน้อย สามารถเดินไปยังใต้หน้าผาของน้ำตกนี้ได้

น้ำตกเหวไทร เป็นน้ำตกที่เกิดจากห้วยลำ ตะคอง ถัดไปจากน้ำตกเหวสุวัต ต้องเดินเท้าจากน้ำตกเหวสุวัต ไปอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 30 นาที น้ำตกไหลลงมาจากหน้าผา กว้างสูงประมาณ 5 เมตร ในฤดูฝน น้ำไหลแรงเต็มหน้าผาสวยงามมาก

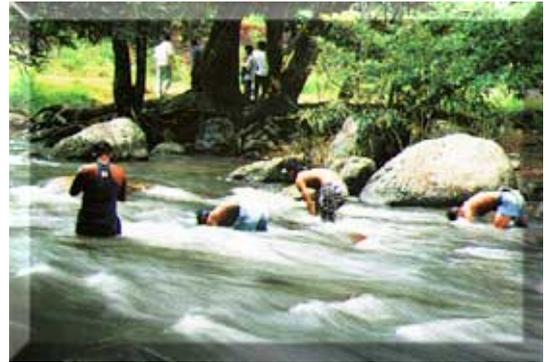
น้ำตกผากล้วยไม้ อยู่ระหว่างทางไปน้ำตกเหวสุวัต โดยเดินเท้าจากถนนธนรัชต์ไปอีก 1 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดกลาง อยู่ในห้วยลำตะคองเช่นเดียวกัน ที่หน้าผาของน้ำตกมีกล้วยไม้- หวายแดงขึ้นอยู่ อันเป็นสัญลักษณ์ของน้ำตกแห่งนี้ ดอกหวายแดง จะบานในฤดูร้อนประมาณเดือนเมษายน

นอกจากนี้ ยังมีน้ำตกอีกหลายแห่งซึ่งต้องเดินเท้า เป็นระยะทางไกล ได้แก่ น้ำตกห้วยไกรภักดิ์ น้ำตกเหวประทุน น้ำตกผาระบาย น้ำตกวังเหว น้ำตกไม้ปล้อง น้ำตกผาชมพู น้ำตกผาดาด น้ำตกมะนาว น้ำตกตาดตาภู และน้ำตกตาดตาคง

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภองครักษ์

ศาลเจ้าพ่ออครักษ์ ตั้งอยู่ฝั่งแม่น้ำนครนายก ในเขตตำบลลำทรายมูล มีเรื่องเล่าว่าเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเจดีย์ถวัลย์ราชสมบัติ ได้เสด็จ ประพาสจังหวัดปราจีนบุรี โดยเสด็จผ่านตามลำแม่น้ำนครนายก และได้มาประทับแรมบริเวณที่ตั้งศาลเจ้าพ่ออครักษ์ในปัจจุบัน ในระหว่างประทับแรมอยู่นั้นนายทหารราชองครักษ์ได้ป่วยและ เสียชีวิตลง เพื่อเป็นที่ระลึกแก่ราชองครักษ์ ทรงมีพระราชประสงค์ ให้สร้างศาลขึ้นเป็นอนุสรณ์ ศาลแห่งนี้จึงมีชื่อเรียกว่า **“ศาลเจ้าพ่ออครักษ์”** และใช้เป็นชื่อของอำเภองครักษ์ในปัจจุบันด้วย บริเวณหน้าศาลเจ้าพ่ออครักษ์นี้เป็นวังน้ำวน น้ำไหลเชี่ยวมาก สำหรับทางราชการถือว่าน้ำตรงวังน้ำวนนี้เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ จึงได้นำไปทำพิธีสงฆ์น้ำมูรธาภิเษก เมื่อคราว ประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันด้วย

ศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับ อยู่ที่คลอง 15 เป็นแหล่งเพาะ ขยายพันธุ์พืช ทั้งไม้ดอกไม้ประดับต่างๆซึ่งนับว่าใหญ่ที่สุดใน ประเทศไทย พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับจากที่นี่จะจัดส่งไปยัง แหล่งจำหน่ายต่างๆทั่วประเทศ นักท่องเที่ยวสามารถแวะชมและ เลือกร้านซื้อได้ในราคาขายส่ง

เทศกาลและงานประเพณี

งานมะพร้าวหวานนครนายก จัดขึ้นช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปีบริเวณถนนสุวรรณศร ใกล้สี่แยกนครนายก มีวัตถุประสงค์ เพื่อแนะนำเผยแพร่มะพร้าวหวาน ผลิตผลทางการเกษตร และสินค้าหัตถกรรม ในงานจะมีการประกวดชบวนแห่ผลิตผล ทางการเกษตร การประกวดมะพร้าว และพืชผลทางการเกษตร ประกวดธิดามะพร้าวหวาน และจัดให้มีการจำหน่ายสินค้าราคาถูก

งานของดีที่นครนายก จัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ของทุกปีที่บริเวณถนนสุวรรณศร ใกล้สี่แยกนครนายก จัดขึ้นเพื่อ เผยแพร่สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อของจังหวัด และเป็นการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ในงานมีการประกวดผลผลิต ทางการเกษตร อาหาร มีการแสดงของนักเรียน การออกร้าน นิทรรศการของหน่วยราชการและภาคเอกชน ตลอดจนงาน จัดจำหน่ายสินค้าราคาถูก

งานสารทไทยและแข่งเรือจังหวัดนครนายก จัดในช่วง เดือนกันยายนของทุกปี บริเวณริมคลอง 29 หน้าโรงเรียนวัดทิว พูลรังสรรค์ ตำบลทรายมูล อำเภองครักษ์ ในงานมีการจัดแข่งขัน เรือยาวประเภทต่างๆการทำบุญวันสารทไทย กลางคืนมีการแสดง มหรสพ

กิจกรรมสันตนาการ

ท่องเที่ยวภูเขาใหญ่-นครนายก จัดในช่วงเดือนธันวาคม- เดือนมิถุนายน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ

ศึกษาธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยา สร้างความรู้ความเข้าใจ อันดีงาม และช่วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างอาชีพและเพิ่มพูนรายได้แก่ประชาชน ในท้องถิ่น

สำหรับเส้นทางในการเดินป่าท่องเที่ยว มี 3 เส้นทาง ดังนี้

เส้นทางที่ 1 น้ำตกนางรอง-เขาทะโมน-น้ำตกนางนอน-น้ำตกตาดดาโง-น้ำตกตาดตาง - น้ำตกตาดตาภู - น้ำตกมะนาว ออกไปถึงอาคารโขนากการบนถนนสายปราจีนบุรี-เขาใหญ่ รวมระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง 3 วัน 2 คืน

เส้นทางที่ 2 น้ำตกนางรอง-วังตะไคร้-คลองสมพงษ์ใหญ่ ผ่านชายหาดแก่งหินและลาน หิน ไปถึงน้ำตกแม่ปล้อง 7 ชั้น รวมระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางไป-กลับ 2 วัน

เส้นทางที่ 3 เริ่มต้นที่น้ำตกนางรอง เดินลัดเลาะตามลำคลองไปถึงน้ำตกเขาช่องลม ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางไป-กลับ 2 วัน

สนใจสมัครด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ค่าสมัคร 50 บาทต่อคน สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อได้ที่ สำนักงานจังหวัดนครนายก โทร. (037) 311273 หรือที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดนครนายก โทร. (037) 312284

ล่องแก่งนครนายกด้วยเรือแคนู เป็นการท่องเที่ยว ผสมผสานไปกับการกีฬา เป็นการพักผ่อนและออกกำลังกาย ซึ่งได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติโดยการพายเรือแคนู (เรือที่มีหัวท้ายเพรียว น้ำหนักเบาเหมาะกับสายน้ำที่ไหลเชี่ยว) ไปตามลำน้ำนครนายก ผ่านเกาะแก่งต่างๆอย่างสนุกสนานและปลอดภัย สนใจรายละเอียดเรื่องอัตราค่าใช้บริการและเส้นทางได้ที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครนายก โทร. (037) 312284 และที่ บริษัท ซีอีเอ็นเตอร์ จำกัด โทร. 212-3171, 212-4936, 211-3585 และ 287-2345 ล่องแก่งติดต่อ บริษัท ซีเอสสปอร์ต โทร. 316-3384, 316-9150, 316-9382

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมืองของนครนายก มีทั้งที่เป็นของกินของใช้ และตลอดจนผลิตภัณฑ์พืชผักผลไม้ที่ขึ้นชื่อนานาชนิด อาทิ มะพร้าวหวาน ส้มโอ ทุเรียน ส้มเขียวหวาน หน่อไม้หวาน มะนาว ฯลฯ และสินค้าประเภทศิลปหัตถกรรมที่เป็นที่แพร่หลาย มีดังนี้คือ

ผลิตภัณฑ์หินอ่อน แหล่งผลิตอยู่ใกล้โรงพยาบาลนครนายก อำเภอเมือง และที่ทางแยกเข้าโรงเรียนนายร้อย จปร. สินค้าที่ผลิตได้แก่ แจกัน กาน้ำ นาฬิกา กำไล โคมไฟ ป้ายชื่อ เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ มีแหล่งผลิตอยู่ที่ตำบลสาริกา อำเภอเมือง อำเภอเมือง ทำเป็นเรือใบ นกยูง รูปหน้าคน มีชายบริเวณ น้ำตกสาริกา นางรอง และวังตะไคร้

ไม้กวาด มีแหล่งผลิตอยู่ที่ตำบลสาริกา อำเภอเมือง ตำบลนาหินลาด ตำบลโคกกรวด ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี ไม้กวาดนี้ทำด้วยหญ้าพงข้าง ดำทำด้วยไม้โมก และไม้ไผ่หินหาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไป ในจังหวัดนครนายก

พรมทอจากเศษผ้า มีแหล่งผลิตอยู่ที่ ตำบลเขาเพิ่ม อำเภอบ้านนา ทำเป็นพรมเช็ดเท้า พรมปูที่นอน มีหลายขนาด หาซื้อได้ตามร้านเฟอร์นิเจอร์ในตลาดบ้านนาและอำเภอเมือง นครนายก

ผลิตภัณฑ์จากดินเผา มีแหล่งผลิตอยู่ที่ ตำบลหนองเคี่ยม ตำบลป่าชะ อำเภอบ้านนาทำเป็นเซรามิค รูปตุ๊กตา กาน้ำ แก้วน้ำ ฯลฯ

ขนมเปี๊ยะ แหล่งทำอยู่ที่ตลาดบ้านนา อำเภอบ้านนา เป็นขนมเปี๊ยะ “เซลล์ชวนชิม” หาซื้อได้ตามร้านค้าในจังหวัด นครนายก

กล้วยฉาบ มันฉาบ เผือกฉาบ มีแหล่งผลิตอยู่ที่ ตำบลสาริกา อำเภอเมือง มีชายที่บริเวณน้ำตกสาริกาและนางรอง

ผลไม้แช่อิ่ม ได้แก่ มะเฟือง มะดัน มะขาม มะม่วง กระท้อน มะนาว มะกรูด เป็นต้น มีวางขายอยู่บริเวณทางแยก บ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก

เบอร์โทรศัพท์ที่ควรทราบ (รหัสทางไกล 037)

สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง	โทร. 311285, 311535
สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านนา	โทร. 381999
สถานีตำรวจภูธรอำเภอปากพลี	โทร. 399600
สถานีตำรวจภูธรอำเภอองครักษ์	โทร. 391301
โรงพยาบาลนครนายก	โทร. 311219,311239,311150
โรงพยาบาลบ้านนา	โทร. 381833, 381015
โรงพยาบาลปากพลี	โทร. 399504
โรงพยาบาลองครักษ์	โทร. 391366, 391290
สถานีขนส่งจังหวัดนครนายก	โทร. 311932
สำนักงานป่าไม้จังหวัด	โทร. 312713
สำนักงานจังหวัดนครนายก	โทร. (037) 311273

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 8
182/88 หมู่ 1 ถนนสุวรรณศร ต.ท่าช้าง อําเภอเมือง
จังหวัดนครนายก 26000
โทรศัพท์ (037) 312282, 312284 โทรสาร 312286
พื้นที่ความรับผิดชอบ : นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา

4 ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ
โทร. 2829773-6 โทรสาร 2829775
เปิดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ ตั้งแต่เวลา 08.00-16.00 น.

